

Gymnázium Hladnov ve znamení sametové revoluce

Msk.cz, 11. 12. 2019

Co vše se změnilo během uplynulých 30 let, co vědí o sametové revoluci dnešní studenti a jak na ni vzpomínají bývalí učitelé a rodiče dnešních studentů či jak se změnila česká krajina v posledních desetiletích, to byla témata, o kterých se na Gymnáziu Hladnov a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, Ostrava, příspěvkové organizaci mluvilo především v posledních týdnech.

Již v říjnu si žáci tohoto gymnázia připomněli 30 let svobody při návštěvě Evropského parlamentu v Bruselu, kam se dostali na základě pozvání kanceláře pana europoslance Evžena Tošenovského. Seznámili se s fungováním parlamentu, pobesedovali na téma jaderné energie a její bezpečnosti a prohlédli si Parlamentárium, neboli interaktivní muzeum Evropské unie.

Týden oslav žáci i učitelé zahájili besedou s bývalými učiteli gymnázia, kteří všechny překvapili svoji vitalitou a především výbornou pamětí. Vzpomínky některých sahaly až k roku 1968, a tak se prošli pásmem vzpomínek obdobím normalizace a dostali se k 17. listopadu 1989 na této škole. První porevoluční ředitel školy Bořek Sklenář připomenul vznik Občanského fóra na škole a atmosféru, která v té době panovala mezi učiteli a mezi studenty. Z celé besedy vyplynulo jednoznačně, že to nejcennější, co 17. listopad přinesl, byla svoboda.

V hodinách dějepisu žáci refleктоvali výročí sametové revoluce ve dvou rovinách. První rovina činností spočívala v práci s dějepisnými cvičeními, která pro platformu Historylab vytvořili odborníci Ústavu pro studium totalitních režimů. Celkově šlo o čtyři cvičení, která se pokoušejí o kritickou reflexi významné historické události. Většina cvičení je zatím v beta verzi, a proto je žáci během hodin ověřovali a hodnotili jejich využitelnost v praxi. Cvičení Jak se měnil význam 17. listopadu motivovalo studenty k práci s dobovými prameny (pamětní mince a medaile) a badatelské činnosti, během které odkrývali historické souvislosti a proměny významného dne (17. 11. 1939 a 17. 11. 1989). Cvičení K čemu jsou nám výročí bylo naopak zaměřeno na práci s dobovými fotografiemi a studenty seznamovalo s časovou osou prvních společenských rezistencí v roce 1989: Palachův týden, odmítavý postoj k vstupu vojsk Varšavské smlouvy v srpnu a protirežimní postoje obyvatel během oslav 28. října. Cíle všech cvičení spočívaly nejen v kritické reflexi sametové revoluce, ale zaměřily se i na dobový kontext a nejednoznačnost recepce této události dobovými a pozdějšími aktéry.

Vedle práce v hodinách se studenti pokusili vypořádat i s tématem oral history a dobovým pamětníkům položili dvě klíčové otázky – Jaká je vaše osobní vzpomínka na listopad 1989? a Co vám osobně přinesly změny po roce 1989 a jak je vnímáte? Sesbírané odpovědi žáci 15. listopadu rozmístili po celé škole a všichni případní čtenáři se mohli seznámit s velmi různorodými perspektivami dobových účastníků. Zvláště druhá otázka přinesla řadu zajímavých zjištění v podobě často se opakujících výrazů a historiograficky zatížených frází – očekávání, nadšení, deziluze, zklamání, nejednoznačnost, obavy, radostné vítání, atd. S odpověďmi bylo možné dále kriticky pracovat v hodinách dějepisu. Studenti se díky této činnosti mnohem více zapojovali do diskuze, protože již několikrát byli svědky rozepří a nejednoznačného hodnocení sametové revoluce nejen napříč

generacemi (rodiče, prarodiče), ale i mezi rodiči samotnými. Cílem takových hodin byla otevřená debata, kde měl každý student možnost zaujmout svůj vlastní postoj a na základě historických poznatků tento postoj vysvětlit.

V hodinách dějepisu se tedy žáci snažili vyhnout pouhému slavení a nostalgickému připomínání, ale spíše sledovali možné roviny, interpretace a kritickou reflexi jedné historické události.

Zda se žilo lépe před, nebo po revoluci, bylo téma sociologického dotazníku, který vytvořili odborníci z katedry sociologie Ostravské univerzity pod vedením PhDr. Víta Horáka, Ph.D. Dotazník byl určen rodičům a prarodičům studentů a jeho vyhodnocení právě probíhá. Budou se výsledky shodovat s výsledky celonárodními, které ukazují, že více než třetina respondentů starších 40 let si myslí, že za socialismu se žilo lépe? Uvidíme.

Přednáška na téma Česká krajina po 30 letech svobody vedená děkanem PŘF OU doc. Janem Hradeckým vedla studenty k zamyšlení nad proměnou české krajiny, jejím využíváním, tvorbou a ochranou v době předlistopadové a době polistopadové. Pomocí zajímavého obrazového materiálu pan děkan upozornil na problémy fragmentace krajiny, eroze a kompaktace půdy, úbytku dříve hojných druhů ptáků a bezobratlých v zemědělské krajině. Publikum zaujaly statistické údaje o nadměrné velikosti polních bloků a o množství používaných pesticidů. Přednášející motivoval žáky, aby chápali věci v souvislostech, využívali interdisciplinární přístup a kritické myšlení.

A došlo také na písně sametové revoluce. V rámci hodin hudební výchovy studenti na základě poslechu písní Marty Kubišové, Karla Kryla, Jaroslava Hutky nebo Vladimíra Mišíka analyzovali texty, dávali je do souvislosti s historií českého národa a následně si písně také zazpívali buď s interprety, nebo u klavíru a kytary.

A jelikož se jednalo o sametovou revoluci, byla vyhlášena soutěž o nejlepší „sametový“ dort. A bylo z čeho vybírat. Revoluční hesla, trikolóra, symbolická vyjádření byla tentokrát marcipánová, sladká, ale i nezapomenutelná.

Zdroj:

<https://www.msk.cz/cz/skolstvi/gymnazium-hladnov-ve-znameni-sametove-revoluce-14079>
5/